

**BOLALARDA KUZATILADIGAN RINOVIRUSLI VA
REOVIRUSLI INFEKSIYA**

Musurmanova SHahnoza Salaydinovna

Xamraqulova Aziza Juraqulovna

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi

jamoat salomatligi texnikumi

Annotatsiya: Rinovirus infeksiya o'tkir yuqumli tumov kasalligi bo'lib, umumiy intoksikatsiya belgilarisiz rinit bilan xarakterlanadi.

Kalit so'zlar: Rinoviruslar , RNK, reovirusli infeksiya.

Rhinovirus infection in children

Abstract: Rhinovirus infection is an acute infectious flu disease characterized by rhinitis without general intoxication symptoms.

Agarda rinovirus kuzatilsa harorat ko'tarilmaydi, zaharlanish belgilari bo'lmaydi, burundan shilimshiq oqadi, burun bitadi, kasallik 2—3 hafta davom etadi. Rinovirus infeksiya o'tkir yuqumli tumov kasalligi bo'lib, umumiy intoksikatsiya belgilarisiz rinit bilan xarakterlanadi.

Rinoviruslar tarkibida RNK tutadigan viruslar turkumiga kiradi. Ularning 100 ilan ortiq serologik turi mavjud. Tashqi muhitga chidamli. Kasallik manbai: kasal odam. Yuqish yo'li: havo-tomchi yo'li orqali. Moyillik: hamma yoshdagi shaxslarda qayd qilinadi. Mavsumiylik: kasallik asosan kuz va bahor oylarida ko'p uchraydi. Yashirin davri 1—6 kun. Kasallik kataral alomatlar bilan o'tkir boshlanadi. Avvaliga aksa urish, tomoq qichishi kabi belgilar bezovta qilib, keyinchalik tumov qo'shiladi va bir necha soatdan keyin burundan serroz shilimshiq ajrala boshlaydi. Shilimshiq ko'p ajralishi natijasida burun qanotlarida eroziyalar paydo bo'lishi mumkin. Ba'zida ko'zdan ko'z yoshi oqishi va quruq yo'tul ham kuzatiladi. Hid va la'm bilish sustlashadi. Kasallik 5—7 kun davom eladi. Burundan sitoskopiya qilish maqsadida material olish va klinik belgilarning namoyon bo'lishiga qarab olib boriladi. Simptomatik davo muolajalari o'tkaziladi. Tumov belgilari kuzatilsa burun orqali nafas olishning osonlashishini ta'minlash maqsadida naftizin, galozalin, sanorin kabi vositalar ishlatiladi.

Agarda reovirus kuzatilsa nafas yo'llari bilan birgalikda oshqozonichak trakti zararlanadi. Zaharlanish belgilari sust rivojlanadi, kasallik 5—6 kun davom etadi. Ich suyuq ketadi, qayt qiladi. Reovirusli infeksiya o'tkir yuqumli kasallik bo'lib, nafas a'zolari va oshqozon-ichak traktining zararlanishi bilan xarakterlanadi. Qo'zg'atuvchisi reoviruslar oilasiga mansub bo'lgan viruslar tomonidan chaqirilib, ularning 3 ta tipi aniqlangan bo'lib har bir tipining serovarlari mavjud. Kasallik

manbai: kasal odam. Yuqish yo'li: havo-tomchi yo'li va najas-og'iz mexanizmi orqali, maishiy muloqot yo'li orqali ham inkor etilmaydi. Moyillik: ko'p hollarda yosh bolalarda kasallik qayd qilinadi. Mavsumiylik: kasallik asosan qish faslida, ya'ni sovuq oylarda sporadik ko'rinishda uchraydi. Yashirin davri 2—7 kunni tashkil qiladi. Kasallik asta-sekin kuchsiz zaharlanish belgilari bilan boshlanadi. Tana harorati febril darajagacha ko'tarilib, 5—7 kungacha davom etadi. Bemorlarni holsizlik, tomoq qichishi, yo'tal kabilar bezovta qiladi. Tomoq va ko'z skleralarida qizarish kuzatiladi. Keyinchalik qorinda og'riq, ich ketishi, qayt qilish qo'shiladi. Kasallik og'ir kechganda qayd qilish va ich ketishi oqibatida suvsizlanish belgilarining rivojlanishi og'ir asoratlarga sababchi bo'lishi mumkin. Kasallik ko'p hollarda tuzalish bilan yakunlanadi. Ba'zida ensefalit, meningit kabi asoratlar berishi qayd qilingan. Asosan simptomatik va patogenetik usullardan foydalaniladi. Yo'talga, yallig'lanishga qarshi preparatlar beriladi. Ko'p suyuqlik yo'qotilganda regidratatsiya usullaridan foydalaniladi. Regidratatsiya usullari og'iz orqali yoki tomirlar ichiga eritmalarni yuborish yo'li bilan amalga oshiriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Maxmudov O.S. «Bolalar yuqumli kasalliklari». Toshkent. 1990- y
2. O.B.Raxmatov “Bolalar yuqumli kasalliklari” Toshkent. 2008- y